

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 „
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállal közt.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, június 16.

Rongyos hadsereg.

Ferencz Ferdinánd trónörökösünk, mikor átvette a hadsereg fő felügyeletét, szemlére ment valamelyik tenger melléki helyőrséghez és legnagyobb megbotráncolását fejezte ki a felett, hogy a csapat valóságban rongyosan rukkolt ki.

Helyes! Minden országnak olyan a hadserege, mint a parádés ruhája. Vagy ne legyen, vagy fényes legyen, mert ez reprezentálja kifelé a nemzet tekintélyét.

Nálunk azonban olyan kedélyes állapotok vannak, hogy a nemzet tekintélyét befelé kell reprezentálni, hiszen az 1900-iki statisztika szerint hazánk (Horvátországgal együtt) 19—24 millió lakosa közül magyar van 8-70 millió, nem magyar 10-54 millió s így az államalkotó faj százalékban csak 45-3, az idegen faj lakosság 54-7 százalékával szemben. Ez az idegen faj népség pedig, még az opportunizmus szemüvegén át se látszik magyar barátának, sőt a magyar államszeme barátjának sem.

Ha számban nem, minőségben kell képviselnie az erőt és tekintélyt a magyar fajnak.

Hol látja ez a 54-7 százalék nem magyar faj lakosság a magyar nemzeti államot?

Csakis hivatalnokaiban.

Milyen kár, hogy ennek az igazi magyar hadseregnek nincsen valamelyik főherceg főfelügyelőjéül kinevezve. Nézné meg csak, hogyan rukkolnának ki? Ez volna az igazi rongyos hadsereg.

Nem a sine-curásokat értem, sem az inkompatibilisokat, sem a közgazdasági tevékenykedőket. Ezek számoztalan fiakerben járnak és pezsgőt isznak s más nem is igen látja őket, mint a főváros legelegánsabb mulató helyei. De értem nemzeti hadsereg alatt a küzködő, dolgozó hivatalnok sereget.

Városunkban most folyt le a nap-szamosok sztrájkja. Abba hagyták a munkát, mert az építész csak 80—90 kr. napdíjat biztosított nekik.

Panaszkodtak, hogy 10 órát kell dolgozniuk naponként s a mit keresnek, az kevés. Hát ott vannak a hivatalok igazvonói, a napdíjasok. Hány kap közülök 80 krajczárt s dolgozik reggeltől estig. Előtanulmányt kívánnak tőle, tisztességes ruhába kell járni s étkezni se mehet a laczikonyhákra, nejét, gyerekeit sem foghatja napszámba, hogy keressenek neki, sőt gyerekeit neveltetnie kell.

Ezek még sem sztrájkolnak.

Nézzük a vasutasokat és póstásokat. Csupa intelligens emberek. Éjjeli szolgálattal, idegölő robottal vannak megverve, egészségükkel, életükkel játszanak, felelősségük óriási. Egyik hivatal a magyar állam moogramma, másikat a magyar czimer ékesíti, szét vannak szórva a nemzetiségek közé, hol néha egyedül képviselik a magyarságot és még rendes hivatalnokoknak se tekintik őket, fizetésük pedig nyomoruságos és haladásuk különösen kezdetben teljesen a felsőbbség önkényétől függ. Sehol jobban nem érvényesül a protekció vagy ellenszenv, mint e két branzs alkalmazottjainál.

Ott vannak a kisebb bírósági, pénz-

ügyi tisztviselők, szinte bámul az ember, hogyan lehet olyan kevésből élni, mint a hogy ezeknek sikerül, pedig ezeknek gyermekeiből kerül ki a jövő középosztály.

Mind ez ideig az egyes hivatalok próbálkozásai, helyzetük javítására nézve kudarcot vallott.

Most végre komoly alakban jön a hire, hogy a pénzügyminiszter elkészítette a tisztviselők fizetésének javításáról szóló intézkedő törvényjavaslatot és állítólag már szeptemberben a képviselőház elé is fogja javaslatát terjeszteni.

Hétszáz forint volna lakbér nélkül a legelső kezdet, lakbérrel tehát 8—9 száz forint. Ennél kevesebbre nem is szabad gondolni.

Nem merném ajánlani, hogy már előre kontózzanak a hivatalnokok e fizetés-rendezésre, de valóban el kell jönnie, mert jelenleg a hivatalnoki kar az önálló magyar hadsereg s ennek se szabad rongyos hadseregnek lenni.

Ez volna az a pénzügyminiszteri javaslat, melyet mindenki örömmel fogadna.

P—y.

Turóc vármegye a Thököly és Bercsényi törvény eltörtése dolgában.

Turóc vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén az állandó választmány javaslata alapján egyhangulag elhatározta, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz a Rákóczyt, Thökölyt és Bercsényit diffamáló törvény eltörtése tárgyában. A közgyűlés töt nemzetiségű tagjai közül senki sem szóla t fel

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Angol lapok a békekötésről.

Most, hogy véget ért a csaknem három esztendő, s a béke olajága kezd virulni az aranytermő délafrikai vidékeken, talán nem lesz érdektelen megfontolnunk amit angol lapokban olvashatni a leviharzott küzdelemről, de főleg azok eredményéről, a békéről. A magyar, mint általában a kontinentális sajtó nem igen érvényesítette az audiatur et altera pars elvét a lefolyt háború izgalmi között. Hogy a rokonszenv a függetlenségért és szabadságért küzdő fél felé fordult, az természetes és humánus dolog, nálunk Magyarországon, hol annyi vér ömlött egykor a szabadságért, meg épen érthető: azonban e rokonszenvnek másrészt nem kellett volna oly tulzásokba esapni, nem kellett volna oly elfogultnak lenni, hogy a világalomért, de bizonyos civilizációért is küzdő felet folytonos szidalommal illessük, jót, nemeset, lélekemelőt róla egy szemernyit se ismerjünk el, annál kevésbé, mert világpolitikai, de magyar szempontból határozottan kívánatos az angol uralom erősödése, ezzel szemben az orosz imperialiszmus megfékezése. Erről most kellett volna legkevésbé megfélekezniük érzelmi politi-

kusainknak, midőn a politikai aposztata, Ferdinánd fejedelem még szorosabbra fűzi balkáni országának kapcsait Oroszországgal. A mi veszedelmünk egész Európa veszedelme — Oroszország. Ezt a veszedelmet rólunk 78-ban a san-stefánói békekötés alkalmával jó részben Anglia háritotta el, mely a berlini kongresszuson határt szabott a nagy medvepretenzióinak. Végre nekünk katolikusoknak azt sem szabad felednünk, hogy Anglia missióink iránt mindig jóindulattal, tettekkal nyilvánítottal, viseltetett.

E kitérés után, melyet megbocsát nekem t. szerkesztő ur, aki nem róttam soha e hasábkotat a háborúról szóló elmékedésekkel, ám álljon itt néhány angol világlap nyilatkozata.

A cél, írja a Times június 2-iki számában, mely után törekedtünk, két évi és nyolcz hónapi folytonos küzdelemben, el van érve. Béke kötöttet, még pedig olyan föltételek alatt, amelyekről már akkor, midőn a búr ultimátum megjelent, s határainkat megtámadták, azt hirdettük, hogy csupán ezek az elfogadható föltételek. Nem volt és nem is lehetett szó szerződésről, vagy alkuról, hiszen a békekötés lényege: a volt délafrikai köztársaságok megszüntének elismerése búr részről, valamint a lakosság végleges bekebelezése az angol birodalomba. Az okmányt, mely véget vet a háborúnak (which brings the war to a close) s melyet a búr megbizottak ép úgy mint

Lord Milner és Kitchener aláírtak, szombat este, a fővezér (Commander-in-Chief) határozottan olyan okmányt mondja, amely a megadás föltételeit tartalmazza (document containing terms of surrender)

A minisztérium sok rossz számítás és baklövést (blunder) követett el az ellenségeskedések előtt és után egyaránt. Másrészt el kell ismerni, hogy sok érdemet szerzett a haza és birodalom körül. Külügyi viszonyaink szerencsés vezetése nagyban hozzájárult a háboru eredményes befejezéséhez. Lord Salisbury okos és engesztelékeny diplomáciájával barátságos egyetértést épített föl köztünk és amerikai rokonaink között, ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy jözanítsa a kevésbbé barátságos államok érületét. Az eredmény az, hogy leszámítva a kínai eseményeket, bizonyos tekintetben, versenytársaink, (our rivals) nem csikartak tőlünk ki jelentékeny engedményeket diplomáciai nyomás útján, ami pedig megszokott dolog háboruba keveredett hatalom irányában.

Alig szükséges szót tenni azon fényes bátorságról és ügyességről, melyet a »gyarmati hivatal« (Colonial secretary) tanusított. A nemzet lelkéből beszélt ez, mióta a viszály kiélekedett s a nemzet meleg csudálattal, támogatással adózott neki és Lord Milnernek, afrikai képviselőjének. Csapataink, akár az otthoniak,

az állandó választmány javaslata ellen, a mi nagyon jó benyomást tett, mert ezzel hallgatólag ők is elismerték, hogy a diffamált szabadsághősök harcra nemcsak a magyarság, hanem az egész magyar nemzet szabadságáért folyt. A nagy harcokból különben a tótok is kivették részüket.

A temes-rékási választás.

A Kuria, befejeztetvén a dr. Lendl Adolf mandátumára elrendelt vizsgálatot, tegnap tárgyalta folytatólagosan a választás ellen beadott petíciót.

Huszonöt éves találkozó.

Szép ünnepély folyt le vasárnap a premontrai kanonok-rend házában falai között, hol azon iskolatársak találkoztak, kik huszonöt év előtt hagyták el mint érett ifjak az iskolát, rázták le magukról az iskola porát, hogy kilépjenek a nagyvilágba, az élet e zürzavaros színpadára. 1877-ben június 13-án ayujtottak egymásnak való kezet, igérvén, hogy huszonöt év múlva összejönnek mindannyian. De huszonöt év nagy idő — nyolcztat a 41 hallgató közül elszólitott a halál; mások messze távolból mentették ki elmaradásukat s így 41 közül csak 18-an jelentek meg.

Vasárnap d. e. 10 órakor Beöthy László dr. főispán lakásán gyűltek össze a vendégek kiket a Váradon lakó iskolatársak hívtak meg a találkozóra, nevezetesen dr. Beöthy László, dr. Hoványi Gyula, dr. Fopu György és dr. Rosenthal Mór. Legelső utjuk az olaszú sarkertbe vezetett, hogy elhunyt kedves tanáraik — névszerint Vársály, Zboray, Szentpétery, Cséplő, Kékuss iránt a hála és kegyelet adóját lerójják, elhelyezvén sirjuk felé annak őszinte nyilatkozatát — egy gyönyörű élővirág koszorút — két fehér szalaggal és e felirattal: »Szeretett tanárainknak — Az 1877-ben érettséget tevők.« A sarkertből a prem. kanonok-rend házához hajtottak, hol első sorban dr. Agáczy Norbertet — az egyedüli jelenleg is itt élő volt tanárukat — keresték fel, a kinek Rozemberszky Gyula micskei plebános szép szavakban tolmácsolta a volt tanítványok érzelmeit.

Az ősz tanár könyezve látta viszont kedves tanulóit s válaszában megemlíté, hogy ők a tanárok, csak utmutatók, csak irányítók, melyen kijelölik a mesgyét, de az ut — a valóságos élet — a tanítványokat terheli. — Majd Novotny S. Alfonznál, az intézet jelenlegi vezetőjénél tisztelegtek, ahol dr. Sztán Flórián üdvözölte szép szavakban az igazgatót. — Innen a premontraiak templomába vonultak, hol Agáczy Norbert mutatta be az Egek Urának a szent misét, ministrált pedig neki Beöthy Bandi III. osztályu gymn. növendék — főispánunk kis fia, a ki erővel követeite, hogy őt engedjék e nagy napon ministrálni. — A szent mise meghallgatása után hosszú kocsisorban Fekete fényképészhez hajtatott a társaság, élén a főispáni fogatban: Beöthy László dr. és Agáczy Norberttel. — Tizennyolczen állottak a photographus gépe elé, névszerint:

Arkossy Gyula m. á. v. főtisztviselő (Debreczen), dr. Beöthy László főispán, dr. Bignio Béla orvos (Maros-Ludas), dr. Frank Odön egyet. magánorvos (Budapest), dr. Hoványi Gyula egyet. magántanár, jogtanár, Jenei Pál ev. ref. gymn. tanár (Kecskemét), Jerzsák János kir. törv. bír. (Csikszérda), Kubik Béla földhírtokos (Kotyiklet), Malos Géza állomásfőnök (Csucsá), Menszáros Zoltán m. á. v. titkár (Szeged), dr. Fopu György ítélőtáblai bír. (Budapest), dr. Rosenthal Mór ügyvéd, Széles Géza m. kir. bányafőbiztos (Zalatna), Széles Gyula körjegyző (Szászfalva), dr. Sztán Flórián gymn. tanár (Belényes), Wenter Jenő gör. kath. plebános (Rogoz).

A felvétel után vidám lakomára kocsiztak ki a jubiláns növendékek a Félix-fürdőbe, hol az asztalfőn Novotny S. Alfonz foglalt helyet mellette jobbról dr. Beöthy László, balról dr. Hoványi Gyula, szembe dr. Fopu György és dr. Rosenthal Mór.

Beöthy főispán nyitotta meg a tósztok sorát, éltetvén a hazafias, buzgó tudós premontrai rendet, utána Novotny Alfonz a tanítványokra emelte szép beszéd kíséretében poharát.

Dr. Hoványi Gyula gyönyörű szavakban fejtette ki, hogy nem azt kell nézni: hol áll valaki, hanem azt, hogy mikép tölti azt a tisz-

tet, melyet a Gondviselés reá bízott. — Dr. Fopu óhajja, hogy 10 év múlva újra találkozzanak. Rozemberszky a tanulóitársak családjára emeli poharát; beszéltek még dr. Sztán, dr. Frank, Menszáros és dr. Bignio. — Dr. Rosenthal Mór indítványára üdvözlő sürgőnyt küldtek Kotunovics Sándornak, a Kőszegen időző beteg igazgatónak.

A fürdőből vissza a városba Karner Gyula vendéglőjébe hajtatott a társaság, hol azon igérettel fejezték be az emlékezetes szép napot, hogy 10 év múlva újra találkozzanak. — Nyolczen mentették ki elmaradásukat, kik ügyeik miatt nem vehettek részt a szép ünnepélyen, névszerint: Marschalkó Tamás dr. egyet. tanár (Kolozsvár), Lovassy Andor Torda-Aranyos megye főjegyzője, Szerdahelyi Kálmán, Farkas Gyula ügyvéd (Budapest), Abai Leo tvsz. bír. Korossy Károly pénzügyi segéd titkár (Szegzárd) és dr. Szücs Zsigmond ügyvéd (Ocsa).

UJDONSÁGOK.

A helybeli papnevelde gyásza.

Június 16.

Ma reggel 8 óra 40 perczkor egy ifjut, egy társat ragadott ki a halál közülünk, ki — miként mi — még csak jövője álmait szötte. Nem tudjuk a tervet — az isteni Gondviselés örök titkai fedik — miért kellett elhervadni e fiatal szivnek!? De ilyenkor inkább a halál könnyörtelenségét érezzük, mint a Gondviselés utjait, céljait: hisz a bimbó is érint, ha letörve látjuk, e korai halálnál is önkénytelenül panaszra nyilik az ajkunk...

Tavaly, mikor a természet halálra kezdett válni, mikor a mezőket a virágok egymásután hagyták el, intézetünkben is hervadni kezdett egy virág; az idei kikelet nem hozott pirt szirmaira, sőt leszedte azt is, a mit meghagyott rajtuk az önfeljődés munkája. Mi, kik láttuk e hervadást, éreztük, hogy e virágnak nemsokára le kell törnie; sőt meg is nyugodtunk már e gondolatban, mert hiszen tudtuk, hogy a halál reá nézve megváltás leszen; megváltása a javulással nem kecségető, hosszas és kínos szenvedéseknek.

akár a gyarmatiak, megmutatták, hogy minden tulajdonságukban, melyek a katonát azzá teszik, igaz fiai atyáinknak. Bátorságban, kitarásban, emberségben (humanity) valóságos mintaképek voltak (model). Lord Roberts és Kitchenerben méltó vezérek voltak nekik s azon dicsőséges hagyományoknak, melyek reájuk maradtak. A háboru közelebb hozta egymáshoz az egész nemzetet s az egész birodalmat.

A Morning Post csaknem ugyanazon kifejezéseket használja jun. 2. számában. A háboru, melyben a birodalom minden része részt vett, úgy összehozta Nagy és Nagyobb Britanniát, hogy azt sem előre látni, sem remélni nem lehetett. A béke oly időben érkezik midőn a gyarmatok és India képviselői uton vannak Britannia felé, hogy jelen legyenek a koronázáson. Szerencsés befejezés, hogy Edvard király békében lesz megkoronázva s o' időben, midőn a birodalom, mely fölött uralkodik, erősbb és szorosabban egyesült (more united) mint a történelem bármely megelőző korszakában.

A britt nép, írja a Daily News, természetből nem bosszuálló s azért megvagyunk győződve arról, hogy a mai örömmek nem lesz semmi triumfáló (diadalmaskodó) melléke az elbukott ellenséggel szemben. Most hogy tul vagyunk rajta, kevés angol lehet,

aki el ne ismerné a kis nemzet vitézségét, amely ellen állott nekünk. Valóban, hogy is voltak rá képesek? (How, indeed, could they?) A történelemben ugy fog átmenni ez a háboru, mint a legkülönb ellenállás, melyet valaha kis ország nagy birodalommal szemben tanusított. Nem mi mondjuk, hanem Lord Selborne, hogy a búrok által játszott szerep e háboruban nagyobb helyet követel a történelemben, mint az a szerep, melyet mi viseltünk. Milyen szemmel fogja tekinteni a történelem e tényeket? E háboru történetének központi ténye az lesz, hogy egy puskás farmerékből álló hadsereg, melynek száma a Times becslése szerint 65,000-re rugott, ellenállott a britt birodalom egyesült erejének két és fél esztendőn keresztül. Ha saját viszonyaink szerit akarjuk magyarázni a tényét, ugy kell képzelünk a dolgot, mintha egy olyanforma város ellen küzdöttünk volna, mint Blackburne, jóval kisebb ellen mint Brighton, Manchester negyedrésze ellen. Nem is tudtuk meghódítani ezt az országot, míg az ellenség néhányszor meg nem vert, egy angol táboracokot el nem fogott míg arra nem kényszerített bennünket, hogy országunkból, gyarmatainkból egy 300,000 emberből álló hadsereget küdjünk Afrikába. Veszteségünk 96,000 ember, pénzbeli pedig 220,000,000 font sterling (csaknem 6000 millió

korona)* Nem azért emlegetjük e tényeket hogy megrövidítsük a pillanat örömet. Vannak, nagyon jól tudjuk olyan tekintetek, a melyek sokra mennek annak magyarázatában, hogy a támadó seregek sokkal erősebbnek kell lennie, de a legfőbb mindenesetre az, hogy mi az emberi sziv legbelsőbb érzelmei ellen küzdöttünk — a szabadság és függetlenség érzelmei ellen.

Ime, ilyen higgadt és elfogulatlan volt az angol sajtó hangja az egész háboru alatt, egészen biztos tudomásunk és nem harmadkézből vett értesítés szerint. Pedig a kontinentális sajtó minden eszközt, némely lap a legaljasabbat is kimerítette az angol nemzet elleni küzdelemben. Még a királynő, anya, nő eszményképét, Viktória királynőt sem kímélte, sokszor vérlázító modorban támadva meg, pedig róla el lehet mondani, hogy részben e háborunak lett áldozata. Mi, akik nemcsak a kontinentális sajtó termékeit olvastuk, de forgattuk a keményen és kíméletlenül megtámadott ország lapjait is, cikkünk végén is csak azt mondjuk ami különben illik is oly higgadt és ildomos laphoz, mint amelyben írunk: audatur et altera pars.

* Tantac molis erat Romanam condere gentem!

Es mégis, midőn ma e kimulás szemtanúi voltunk, megdöbent szívünk, mivel ez ifjú társunk halála azt legmélyen érintette. Ősmerjük lelkét, ősmertük azt a tiszta, szentelén szívét, mely szeretni igen, haragudni sohasem tudott; láttuk azt a törhetlen, mondhatni lázas munkát, mely csak pihenni nem tudott... s a hervadásban, mely sirba vezette őt, e lázas munkának is része van! Jézus szentséges Szive iránt kiváló buzgalmu, nagy szorgalmu, szép észtehetségű volt s ezek mellett az állásbeli kötelességek valóságos rabszolgája; halála ezért méltán veszteség nemcsak reánk, hanem az egész egyházmegyére is.

A mi fájdalomunk, ha mély is, szelidül a vigasz alatt; a mi gyászunk fenséges, kegyeletünk nemes, mert imádkozva könyvezik.

Ifjuságunk hű társa! Te tul vagy már a földi bajokon, nézz le reánk boldogságod honából, reánk, kik várjuk az eszme csatáit, s ha látod, hogy csüggeszt majd bennünket az élet sulya, esdj kegyelmet számunkra attól, ki neked és nekünk is örök nyugpontunk, örök cselünk.

Ut cum Lazaro quondam paupere vitam habes sempiternam.

Hű társaid.

Az Isteni Gondviselés, kinek bölcs rendelkezéseit megnyugvással kell fogadnunk, egy fiatal, hitbuzgó papnövendéket szőlőtt ki az élők sorából: *Pércsy Pál* IV. éves hittanhallgató tegnap reggel 24 éves korában elhunyt. Isten szolgálatára szentelte életét s már tanulmányait befejezve elérni vélte célját, hogy mint az Ur felkent szolgája az üdvösség tanainak hirdetőjévé legyen. De a Kinek utjai beláthatlanok, másként jelölte ki az ő sorsát s magához hivia. Aldott legyen a meghalt emléke. A papnevelő-intézet gyászáról a következő jelentést adta ki:

A nagyváradi papnevelő-intézet elöljárói és növendékei, valamint az elhunyt édesatyja, testvérei és rokonai fájdalommal telt szívvel, de Isten szent akaratán való teljes megadással tudatják, hogy *Pércsy Pál* IV. éves hittanhallgató, Jézus szentséges Szive szerint való növendék, szeretett társ, hű fiu, kedves testvér és rokon keresztény türelemmel viselt hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek többszöri ájtatos felvétele után életének 24-ik évében 1902. június 16-án d. e. 8 óra 40 perczkor elöljárói és társai buzgó imái közben az Urban csöndesen elhunyt. Földi maradványai június 17-én, d. u. 5 órakor fognak az olasz-i temetőben a boldog feltámadás reményében nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent misé-áldozat június 17-én fog a papnevelő-intézet kápolnájában a Mindenhatónak bemutatni. Nagyváradon, 1902. június 16-án.

»Elragadtatott, hogy a gonoszság el ne változtassa értelmét, vagy, hogy a tettetés meg ne csalja az ő lelkét.« »Rövid időn vége lévén sok időt töltött be; mert kedves volt Istennek az ő lelke, azért sietett őt kivinni a gonoszság közül.« (Bölcs. 4. k. 11., 13—14. v.) Az Ur Jézus, kinek szolgálatára akarta szentelni életét, legyen örök jutalma. Requiescat in pace!

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Kinevezések a postánál. A nagyváradi posta-távirda igazgatóság kerületében a következőket nevezték ki távirda kezelőkké: Teleki Győzöt Diósadra, özv. Kávássy-Gáll Annát Er-Kávásdra, Hamaday Annát Ujkigyóásra.

* Sikeres vizsga. *Jatzkovics Gyula* a jogtudományi államvizgát a napokban kiűnő sikerrel letette.

* **Pestisgyanus utas a fővárosban.** A fumei gyorsvonattal tegnap délután érkezett Budapestre Sulmann Salamon Anna. Alig szállt le a vonatról, amikor a keleti pályaudvar rendőri kirendeltsége táviratot kapott Fiuméből, amelyben a kikötő város rendőrfőnöke jelzi, hogy Sulmann Salamon Anna pestisgyanus vidékről jött Magyarországra és ajánlja, hogy vegyék szigorú egészségügyi felügyelet alá. A tisztviselő intézkedésére a pestisgyanus keleti utast a rendőrorvos menten megvizsgálta és intézkedett az iránt, hogy amíg a fővárosban marad, állandó megfigyelés alatt tartásák. A rendőrség az esetet közölte a tisztí főorvosi hivattal is.

* **Szent Antal szobor Furtán.** A furtai templomban felállított Szt. Antal segély persely egy évi számadás kimutatása szerint bevétel volt 372 kor. 25 fill., kiadás 284 kor. 17 fillér. Mint külön adomány tiszta bűzában 930 klg., liszt 6 és fél klg., készpénzben 40 kor. és kenyér sülésre 2 kocsi szalma. Az egy év folyamán — minden héten kedden — ki lett osztva a szegények között 400 kenyér 1677 klg. sulyban és 268 kor. értékben. A Szent Antal szobor fentartási alaphoz pedig csatolva lett 136 kor.

* Az iparosok adójának kivétele. A polgárság nem gondolja kellőleg a saját érdekével az adók kivételénél s igen sokan nem jelennek meg érdekeik védelmére. Pedig különösen az iparosokra nehezül erősen a sulyos adó. A legnagyobb méltányossággal kell eljárni az iparosok adókivételénél, mert ez az osztály ma is csak nyomorogva tudja magát fentartani. A mostani adókivétel határidejéül, bizonyára a véletlen folytán, olyan napot tűztek ki, amikor az országos vásár miatt iparosaink akadályozva vannak a bizottság előtt leendő megjelenésben. Erre vonatkozólag *Bertsey György* ipartestületi elnök a következők közlését kérte:

Nyílt levél nagys. *Száhlender* Károly urhoz, mint az adókivétel bizottság érdemes elnökéhez.

Nagyságod szives volt az adókivétel bizottság tagjait e hó 23-ára az adókivétési tárgyalások megkezdése végett összehívni. De mert ugyan azon a napon országos vásár van s ebből kifolyólag a kereskedők és iparosok üzleteikhez vannak kötve, szives tiszteletem kifejezése mellett felkérem elnök urat, sziveskedjék a jól felfogott közérdek szemmel tartása mellett az adókivétel bizottság működésének megkezdését legalább három nappal elhalasztani.

Kelt Nagyváradon, 1902. június 16-án.

Tisztelettel

Bertsey György.

* **Agyonlőtt kadét.** Megdöbentően tragikus véget ért *Putheány Zdenko* báró tiszthelyettes, kit nemrég helyeztek át Keszthelyre a 8. honvédhuszárezred második osztályához. A rokonszenves husz esztendő kadétot hamarosan megszerette a keszthelyi társaság. E hó 11-én a fiatal kadét szolgálati mulasztás miatt néhány napi kaszárnyaárístromot kapott. Mindjárt első este engedelmet kért az őrmestertől, hogy kimehessen a folyosóra, de alig hogy künn volt, egy őrizetlen pillanatban megszökött. A kaszárnyából rögtön értesítették a színházban időző tisztikart és a tiszthelyettes elfogatására mozgósították a huszárőrzőjáratot és a csendőrséget. *Putheány* lakására ment, magához vette revolverét, azután a színházba ment, hogy fölkeresse *Kunhegyi* Miklós szintársulatának egyik tagját, *Molnár* Bellát, akibe néhány napi ismeretség után beleszeretett. Előbb a színházba majd az Amazon-szálló ebédijébe rohant, a hol barátai a színésznővel mulattak. Egy ideig ő is ott maradt közöttük. Mikor haza felé értek, a vendéglő előtt kísérői figyelmeztették,

hogy jön az őrző. Kérve-kérték, térjen ki az őrző elé. A kadét azonban dühöngeni kezdett, ellökte magától *Kunhegyi* igazgatót, a ki vissza akarta tartani és eliramodott a Kossuth Lajos-utca irányában. Csakhamar négy csendőrrel találkozott, kik megadásra szólították fel. »Soha!« szólt a kadét és abban a pillanatban eldördült revolvere. A csendőrök veszélyt láttak és mind a négyen lőttek. A lövés zajára nagy embertömeg verődött össze a kis csoport körül. A kadét átlőtt fejével élettelenül feküdt a kövezeten. A csendőrök két golyójának nyomát megtalálták az egyik ház kapuján és a Radó-féle üzlet kirakatának vastábláján. Hogy a kadét életét a csendőrök golyója oltotta-e ki, vagy maga lőtte-e meg magát, azt még nem derítették ki. A rokonszenves fiatal ember tragikus halála nagy részvétet keltett az egész városban, Cselekedetét hiszterikus állapotával mentik ismerősei. A hadbíró Keszthelyre érkezett, hogy az esetet alaposan megvizsgálja. Zsebében levelet találtak, a melyben a szereimét és adósságait említi tette okán.

* Az esküdtek névjegyzéke. A jövő évi esküdtek névjegyzékének összeállítása nagy munkával jár. Az összeállítással megbízottak szerdán, június hó 18-án gyűlnek össze, a munkálatok eszközlése végett.

* **Kenyérosztás az új városháza építésénél.** Ifj. *Rimanóczy* Kálmán építész tekintettel arra, hogy az új városháza építő munkásai a sztrájk következtében a múlt héten semmit sem kerestek, tegnap reggel a munkába álló munkásoknak 212 drb. kenyéret osztott ki, melyből minden munkás egy kenyéret kapott, amely teljesen elegendő egy hétre egy családnak.

* **Berettyó-Ujfalu vagyona.** Berettyó-Ujfalu második legnagyobb községe Biharvarmegyének. Ipara fejlődik, kereskedelme pedig egy nagy vidéknek gőczpontja. A legutóbb tartott képviselőtestületi ülésen számot adtak a község vagyoni viszonyairól. A vagyoni mérlegről kiemeljük a következőket: Tartozási állapot 350,677 kor. 4 fill. Vagyon: ingatlanokban 541,768 korona, jogokban 61,400 kor., tőkékben 14,676 kor. 29 fill., ingókban 65,840 kor. 82 fill. Az összes vagyon 683,685 kor. 11 fillér, melyből a tartozás levonásával marad tiszta vagyonul 333,007 korona 47 fillér. Az 1900. évi október 8-án volt a tiszta vagyon 290,385 kor. 46 fillér, vagyon szaporodás 42,622 korona 01 fillér.

* **Birtokvétele.** A b.-ujfalu közbirtokosság elhatározta, hogy ifj. técsői Mórítz Pál tb. főszolgabíró Somota pusztai birtokát megveszi. A föltételek mindkét részről nagyjában megvannak állapítva s pár hét alatt a vételi jogügylet teljes befejezést nyer.

* **A deési árvíz.** 1863. óta nem látogatta olyan nagy árvíz Deés városát és a Szamosvölgyét, mint ez év június 13-án. Tizenhárom órai folytonos záporosó következtében a várost át-szelő Szajka-patak megáradt, medrét túllépte és a város délkeleti oldalát teljesen elöntötte. Házakat rombadöntött, kerítéseket, gazdasági épületeket, gabonát, fát és pinczékbe elhelyezett élelmiszereket elsöpört a Nagy-Szamos hullámai közé. Június 13-án délután a besztercei és kolozsvári Szamos iszonyu áradattal ömlött be Deés alatt a Nagy-Szamosba, a minek következtében ez utóbbi a város északkeleti részét is elöntötte. A vasúti pályatest, a pályaudvar, a beszterce-naszódi fűrészgyár és fatelep, továbbá a Bánffy, Kis-Szekeres és Laktanya-utczák viz alatt állanak. Tul a Szamoson az egész vidék, u. m. Alőr, Arpástó, Mikeháza, Retteg, Bethlen községek és Kolozsvár felé az egész pályatest viz alá jutott, Beszterce felé pedig 14 községet lepelt el a víz. A szamos-völgyi vasut 200,000, a fűrésztelep 160,000 korona kárt szenvedett. Négy vasúti nagyhidon és 16 átereszen történtek rombolások. A megyei és országutakon

30 mütárgy rongálódott meg. A közlekedés a deés-zilahai és deés-besztercei vonalon megszünt és előreláthatólag körülbelül egy hétig fog szünetelni. A Szamos mentén 20,000 hold területen megsemmisültek a termények. Az egész kár körülbelül 3 millió korona. A gyümölcs-termetést már a fagy tette tönkre az egész megyében, úgy hogy a kiscgazdák között az inség jelei kezdenek mutatkozni. A mentőmunkákat Deésy Zoltán főispán, Bándy György főjegyző, Szilágyi polgármester és Singuly rendőrkapitány vezette. Láng Károly honvédszázados öt tiszttel és 120 honvéd 16 embert, sok háziállatot, butort és más tárgyakat mentett meg. A lakosság is közreműködött a rendőrség és a tűzoltóság segítségével. A vármegye főispánja nagy energiát fejtett ki s úgy a vész óráiban, mint azóta folytonosan látogatta az egész árterületet. Intézkedett, hogy a földműves gazdák korán érő kukorica vetőmagot kapjanak s e célból táviratilag államsegítséget kért. Minthogy a faterlepen az üzem már az őszön megszűnt. Deesen bőrgyár létesítését tervezik ugyanarra a helyre, hogy a deési iparosztály, újra talpraállítsák. Erre nagy szükség van, mert a mezőgazdaságot a rossz évek, az ipart más bajok egészen tönkretették.

* **Veszedelemes bűnjel eltávolítása.** Múlt hó egy bűnjel tárgyalásán bajuszpedrőnek keresztelt, de valójában három és fél kiló nitrogliczerint és 86 drb dinamittöltényt magában foglaló doboz került mint bűnjel a büntető tanács asztalára. Hosszu időn forgott e bűnjel miatt a nagyváradai törvényszéki palota veszedelemben, mert a megsemmisítéssel megbízott szolga a tárgyalás után az egész csomagot az emésztő gödörbe dobta. Tegnap végre megszabadult a veszedelemtől a törvényszéki palota, mivel az állam építészeti hivatal részéről kiküldött May Sándor mérnök vezetése mellett a veszedelmes bűnjel eltávolították.

* **Vigszínház a vidéken.** Még be sem zártak színházunk kapui, már is vannak, a kik gondoskodni igyekeznek, hogy az unalom valahogy beteggé ne tegye városunk közönségét. Epen most kaptunk kézhez egy értesítést, a mely szerint a Vigszínház tagjai vidéki körutra indulnak, s közben *Nagyváradot* is meglátogatják »hogy a nyár unalmait fölcseréljék az ő vidám, fegyelmезetten összetanult bohózataikkal«. Azt hisszük, de el is várjuk, hogy a színházi bizottság, valamint a városi tanács is tiltakozni fog az ellen, hogy itt előadásokat tartsanak, mert nincs szükség rá. Kilenc hónapon át minden nap volt színelőadás, pláne a szezon végén felemelt helyárrakkal s bizony a színház eléggé kimerítette a közönség erszényét. Nem tartanánk helyesnek az előadások engedélyezését még akkor sem, ha a társaság elsőrendű művészekből alakulna is meg. Nem pedig azért mert veszélyeztetné a jövő színi szezon, s így városunk színészetét is. Már pedig ha szubvenzió nélkül fenáll a színházunk, annak anyagi existenciáját ne tegyük kétségessé, mert ez megint a mi zsebünknek fájnai!

* **Egy község fejlődése.** Örömmel értesülünk a szomszédos Fugyi község gyarapodásáról, fejlődéséről. Még pár évvel ezelőtt igen elhagyott, szegény község volt. Ma azonban a lakosság száma nemcsak megkétszereződött, hanem a helyes telepítési politika folytán a magyarság tulsulyra jutott. Nagy háálával tartozik a község a földművelésügyi kormányzatnak, amely nagy áldozatokkal támogatta a községet. A Sebes-Kőrös áradata és meder-elfajulása a község belterületének egy részét elmosta, sőt már a ref. templomot is veszély fenyegette. *Darányi* miniszter a beltelkek és a templom megmentésére 12,000 korona segélyt utalt ki; a községi népkönyvtár céljaira 175 kötet tanulságos könyvet adományozott; a telepítés céljaira a vételár 75%-át beszerezte, a parcellázásra szakértő mérnököt küldött le s gondoskodott a telep ingyenes, bétét szerkesztéséről.

A községben a közoktatási viszonyok rendezettek; eddig egy tanító bajlódott a tankötelesekkel, most a 106 gyermek oktatását 2 tanító látja el. Ha ez az örvendetes fejlődés ilyen irányban halad előre, Bihar megye egyik legvirágzóbb községe lesz Fugyi.

* **Tarka esküvő.** Bár csak szoros családi körben hét fej jelenlétében történt is, még is *fellüнден tarka* esküvő esett meg Győr megyebeli Borba-pusztán, ahol a bérlő urnak *katholikus* leánya a világ végénél is tovább tartó hűséget esküdött *lutheránus* vőlegényének egy *zsidó* anyakönyvvezető előtt minden egyházi áldás nélkül. Ezt a vicczet így egy eszéről és szelidségéről ismert kalvinista tiszteletes ur után mondjuk. Igen sajnáljuk, hogy nem tudtuk meg tőle a násznagy urak vallását; mert ha az egyik *kalvinista*, a másik meg *mohamedánus* volna, akkor az esküvő még tarkább lett volna. — Ezek után a szülők vallását nem is keressük; elég az, hogy Borba-pusztá a győri káptalan birtoka.

* **A fekete Rómeo.** Körülbelül egy éve lakik Szegeden *Sepio Lopez* abessziniai szerezcsen, a ki a Barnum czirkusztól maradt vissza beteg. A szerezcsen havi járulékot kapott a Barnum czirkusztól, majd Neprás János szegedi lakossal ki-kiruczant a vidékre és bukfenczeket hányt a bódékban. *Sepio Lopez* most már egészséges és erős, valóságos vasyguro lett a szegedi klima alatt, de hallani sem akar Barnumékról, — magyar állampolgár, szegedi czivis szeretne lenni. Szombaton délben beállított az anyakönyvvezetőhöz és előadta, hogy belészere-tett egy rókusai leányba s mivel ő is katolikus, feleségül ve zi.

— De a leány beleegyezett e?

A szerezcsen vállát vonogatta.

— Mit mond a leány? — kérdezte az anyakönyvvezető.

— Semmit.

Sepio Lopez az iránt érdeklődött, hogy mikor szállíthatná a leányt a lakására.

— Megkérte már a leányt a szüleitől?

— Nincsenek szülei.

— Akkor a gyámjától, ha pedig önálló a leány, őt magát kell megkérni.

Kiderült, hogy a szerezcsen még meg sem kérte a leányt s éppen azért jelent meg, hogy ezt az anyakönyvi hivatal végezze el helyette s őt csak akkor hívja már, mikor a leányt az otthonába vezetheti.

Sepio Lopez közben öt koronásokat csörgetett a zsebében és villogó szemmel nézett az anyakönyvvezetőre, aki — ugymond — soha étetében nem látott még szenvedélyesebb szerelmezt a fekete gavallérnál.

* **Köszönet nyilvánítás.** Mindazon mélyen tisztelt kegyes nagyváradai adakozóknak, kik az okolicsnói (Liptó m.) szent ferenczrendiek Mátyás király által épített remek goth stílusú templomának helyreállítási költségeihez hozzájárultak, mely összeg 500 koronát tesz ki, a legszívélyesebb köszönetét ez uton fejezi ki, úgy az összegért, valamint az alulírott személye iránti szives látásért, halmozza el a jószágos Isten az ő szt. áldásával mindnyájukat. *Csányi Aquilius*, szt. ferenczrendi szerzetes, az alföldre kiküldött gyűjtő.

* **Flammarion az időjárásról.** Flammarion a mostani abnormis időjárást a napnak tulajdonítja. Az ő tapasztalata szerint, ha a napon sok a folt, úgy nagy hőség szokott lenni. Most a napon alig vannak foltok és ennek a körülménynek tulajdonítja a szokatlan hűvös időjárást. Flammarion azt mondja, hogy mikor ő tizenöt évvel ezelőtt a napfoltokról szóló elméletét közzé tette, kinevették. Azóta azonban a greenvichi csillagda is igazat adott neki.

x Hatóságilag engedélyezett végeladás tüzelfozolzatás végett *Kárpáti Miklós* divatruházában Nagyváradon. Ezen rendkívül előnyös vételket figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek. Tessék a hirdetés oldalán a hivatalos hirdetményt elolvasni.

EGYESÜLETEK.

A „Fehér Kereszt“ választmányi ülése.

A nagyváradai Fehér Kereszt-Egyesület vasárnap június hó 15-én d. e. 11 órakor a város-háza nagytermében Rimler Károly elnökléte alatt választmányi ülést tartott, melyen jelen voltak: Özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Mezey Vilma, Özv. Gruowald Henrikné, Özv. ifj. Schvarcz Ábrahámné, Léderer Dávidné, Dr. Berkovits Miklósné, Bognár Sándorné, Batig Ferenczné, Özv. Recht Ignáczné, Mezey Mihályné, Gerő Armin, Schöpflin Agoston, May Sándor, Dr. Kornstein Lajos, Dr. Radó Ignác, Dr. Nagy Géza, Dr. Rác Ódön.

Tudomásul vétetett, hogy a Fehér Kereszt Központja a nagyváradai gyermekmenhelyet fenntartásáa alól felmenti és a m. kir. Belügy-miniszter leirata, mely szerint 1902, május hó 15-től saját kezelésébe átveszi, s a megfelelő szükségletekkel ellátja.

Elnök ismerteti e rendkívül fontos államosítás tárgyában a m. kir. Belügyminiszteriumban megtartott anquette tárgyalását, melyen Nagyvárad város azáltal, hogy a gyermekmenhely 6000 korona értékű berendezésével, ennek levonásával meglevő 14000 koronányi milleniumi lelenz alapítvány összeget és alkalmas helyen ingyen területet felajánlott: a Belügyminisztertől azon biztos ígéretet nyerte, hogy az állami gyermekmenhely jelentékeny intézményével gazdagodni fog. A Fehér Kereszt Központi és fiók egyesületeinek jövőndő működési céljának megállapítása végett Budapestu anquette megtartása határozottatott el. Erre vonatkozólag Dr. Rác Ódön igazgató orvos csecsemőtej osztásra nézve terjeszt be memorandumot, melynek alapján a nagyváradai Fehér Kereszt-Egyesület elnöksége indítványt fog tenni az anquetten. A választmány Dr. Kornstein Lajosné urnőnek, ki az őt ért gyászeset alkal-mával 50 korona adományt juttatott a Fehér Kereszt-Egyesületnek — köszönetét fejezte ki.

A választmányi ülés több fontos napirenden levő tárgy megvitatása után véget ért.

MULATSAG

A kath. legényegylet táncestélye.

Vasárnap este lampionoktól diszítve fényárban uszott a Városliget Döry-szigete s a hálás közönség, mely már több ízben megmutatta rokonszenvét az ifju, fejlődő nagyváradai kath legényegylet iránt, már este 7 órakor igyekezett az ünnepegy színhelyére, hol a buzgó rendezőség élén *Fálffy Béla* az egylet agilis. igazgatója buzgólkodott, hogy pompás, felejthet. len estét szerezzen a jelenvoltaknak. A tánczot megelőző műsor valóban ügyesen volt összeválasztva, s különösen Káldy Gyula bordalával heves tapsot provokált az egylet daldárdája. Jóízűen mulattak mindannyian kivétel nélkül *Kürti Lajos* humoros magánjelenetén és ötletes előadásán. A sikerült műsor végeztével táncz vette kezdetét, mely vigan, jó kedvvel, fesztelenül folyt egészen hajnalig.

A jelenvoltak közül a következőket sikerült följegyeznünk.

Leányok: Arany Rózsika, Adamek Erzsike, Békési Mariska, Beke Juliska, Beregszászi Erzsike, Blaskovics nővérek, Boesckay Gizella, Bereczky Jolánka, Cziczka Gizella, Deák nővérek, Galó Rózsika, Gyulay Ilonka, Gyulay Mariska, Hotya Juliska, Iványi Juliska, Iványi Mariska, Joó Karolin, Jóf Ilona, Kauczil Juliska, Kádár Ilonka, Kun Gizella,

Kauczil nővérek, Kóti Ilona, Laczko Katalin, Meskó Annuska, Milye Erzsike, Nagy Vilma, Nádasz nővérek, Nimmel Jolánka, Oláh Mariska, Pozsonyi Anna, Papp Margit, Petykó Ilona, Rác Rózsika, Rác Mariska, Rádler Hermina, Rádler Mariska, Szálku Mariska, Takács Etelka, Tóth Rózsika, Tarsoly Mariska, Vajas Katicza, Vajnovszky Mariska, Veres Erzsike, Vidosits Mariska, Verbőczy Ilona, Vizi Rózsika, Ujvárosy Ilonka.

Asszonyok: Arany Sándorné, Blaskovics Istvánné, Bakás Ferenczné, Beregszászi Sándorné, Boesky Józsefné, Beke Gáborné, Cziezka Józsefné, Derber Ferenczné, Fehérváry Ferenczné, Galó Mihályné, Gyulay Károlyné, Hotya Demeterné, Husz Péterné, Joó Ferenczné, Kádár Gyuláné, Kauczil Istvánné, Kauczil Lipótné, Lévai Mártonné, Lamnel Vilmosné, Marozsán Péterné, Morvai Vilbáldné, Meskó Simonné, Milibák Józsefné, Nádasz Lászlóné, Nagy Lajosné, Oláh Mihályné, Pápa Lajosné, Pozsonyi Ferenczné, öz. Papp Sándorné, Rádler Jánosné, Rottensteiner Istvánné, Rác Lajosné, Smidt Sándorné, Stefán Miklósné, Steininger Sándorné, Szilágyi Józsefné, Tóth Lajosné, Vajnovszky Józsefné, Werbőczy Józsefné, öz. Vizi Józsefné, Vidosits Lászlóné, Ujvárosy Gáborné.

Felülfizettek: Grócz Béla 19 kor., dr. Steinberger Ferencz 9 kor., dr. Vueskics Gyula 5 kor., dr. Szolnok Jenő 3 kor., Fröhlich György 1 kor., N. N. 1 kor., Milibák József 1 kor., Tátray Sándor 1 kor., Makkay József 1 kor., Sinka Kálmán 1 kor., Kádár Gyula 60 fill., Kauczil Lipót 60 fill., Fehérváry N. 60 fill., N. N. 20 fill., összesen 44 korona, mely összeget köszönettel nyugtáz a rendezőség.

Tiszti majális.

A nyári multságok méltó betetőzése lesz az a pompás sikerűek ígérkező multság, melyet helyőrségünk derék tisztjei készítenek elő városunk közönségének.

E multságról a vigalmi bizottság a következő hivatalos értesítésben tájékoztatja a közönséget:

A nagyvárad helyőrség tisztikarának júniálisa szombaton e hó 21-én tartatik meg a *Püspök-füzdőben*. Ez alkalommal a téli multságokra küldött meghívók érvényesek; külön meghívók nem bocsáttatnak ki.

Indulás szombat délután 4 és fél órakor a nagyvásár-térről, hol a közönség számára egy a kimenet valamint éjjeli 1 órára a bejövöire külön vonatról lesz gondoskodva, amely a meghívottak rendelkezésére áll minden jegyváltás nélkül.

Indulás előtt valamint a ki- és bentazáskor a 37. gy. e. zenekara fogja a közönséget szórakoztatni.

Esteli fél 9 órakor nagy tűzijáték.

A *vigalmi bizottság*.

IRODALOM.

Magyar Remekírók. Magyar könyvnek rége volt már oly fényes sikere, mint a *Franklin-féle Magyar Remekíróknak*. Kedvező jelenség ez a magyar olvasóközönség nemzeti érületére nézve ép úgy, mint irodalmi izlésére nézve. A mai kozmopolita gondolkodás mellett, az irodalmi izlés aberratiói közepette jóleső érzéssel tölti el minden magyar embert az a tudat, hogy a nemzeti klasszikusok nemcsak, hogy száműzve nincsenek a magyar házakból, hanem ezeknek szeretettel gondozott családtagjai, a kik táplálják és fen tartják a nemzeti érzést, a magyar gondolkodást, gyönyörködtetnek és lelkesítenek, vigasztalnak és erőt adnak egy szebb jövőben való hithez. Megnyitják a szívet a poézis örökhatalmu varázslatával; oly nyelven szólának, melyek dallama a magyar ember lelke mélyéig hat el; magasan lobogtatják a tudás fátylóját, hogy világosság legyen a magyar elmékben. Lapunk, mely örömmel karol fel minden érdemes ügyet, szívesen egyengeti útját a *Franklin-féle Magyar Remekíróknak* a magyar közönséghez. Tesszük ezt annál nagyobb örömmel, mert a *Franklin-féle Magyar Remekírók* első egyöntetű kiadása az összes ma-

gyar klasszikusoknak s mint ilyen a szó leg-szorosabb értelmében nemzeti mű. Lapunk kiadó-hivatala utján 3 koronás havi részletfizetés mellett rendelhetők meg a *Franklin-féle Magyar Remekírók*; e végből a jelen számunkban levő hirdetés rendelőlapja kivágandó és aláírva lapunk kiadóhivatalába küldendő.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: Gésák. (Szozer Ilonka és Fedák Sári urhölgyek felléptével.)

A színházi szezon befejezése.

Most, hogy a mai nappal bezárulnak a Szigligeti-színház kapui három és fél hónapra, érdekelni fogják a közönséget azok a sokatmondó adatok, a melyeket a lezajlott színházi szezonról álitott össze a Szigligeti-színház igazgatósága.

E kimutatás szerint az 1901—2. idényben színrekerült darabok válfajok szerint: *Operaelőadás* 19 estén, *Operette* 129 estén, *Népszínmű* 35 estén, *Színmű és dráma* 62 estén, *Vígjáték* 56 estén, összesen a volt a maival együtt *301 előadás*. Ebből délutáni előadás 44. Teljesen *új darab* színrekerült 24, a melyek összesen 102 estét töltöttek be. A többi napokat a reprisek és a vendégjátékok töltötték be. Vendégszerepeltek a lezajlott szezonban Alberti Werner, Burrián Károly, Kertész Ödön, Pethes Imre, Tapolczay Dezső, S. Blaha Luiza, Vasquez Molina Italia grófnő, P. Márkus Emilia, K. Hegyesi Mari (állandó vendég.) Szozer Ilonka, Fedák Sári, Komáromy Mariska, R. Réthy Laura. *Szerződötési célból* felléptek Eleméry Klári (szerződötett,) Sarkadi Adél, Radványi Klára, Jocksch Irma, Sötér Izabella, Grósz Adél, Vernier Róza.

Szozer Ilonka. A magyar operaház disze tegnap este *Angot, a kofák lánya* vig operetteben lépett fel. Alkalmunk volt ismét hallani az ő hatalmas, briliáns csengő hangját s látni kedves mindig természetes játékát. A mi közönségünk rajongásig megszerette *Szozer Ilonkát*, de hiszen ez oly természetes is. A ki őt egyszer látta s hallotta, kell, hogy csodálójá legyen. Minden taps, a mely az este elhangzott, az *igaz* művészet ünneplése volt. Az előadás keretéből kitűnt még *T. Pogány* Junka, a ki szép énekéért érdemel dicséretet.

Lotti ezredesei. Virágzapor fogadta vasárnap este *Fedák* Zsaszát, a midőn leg-hiresebb szerepében, a mely annyi siker között talán a legjelentősebbet hozta számára, megjelent a színpadon. Hogy ünneplés tárgya volt egész este, szükegtelen is feljegyezzünk. A Fregoliádk, elegáns, bravuros táncza, szép éneketétei tomboló tapsban nyilvánuló tettségét keltették. A két verébről szóló bájos románczba, melyet maga kísért zongorán, az érzelmek egész seregét vitte be. Kötő partnerei voltak *Krasznay* kinél különb ripacs-direktort képzelní se lehet, továbbá a két skót ezredes, Bérczi és Szathmáry.

Az előadást egyik proscéniumi-páholyból *Szozer Ilonka* is végignézte s a lelkes tapsolók között ő az első volt. Az ünneplésből különben neki is kijutott. A felvonás közökben ugyancsak éljeneztek, előadás után pedig a színház előtt egész tömeg várta s nagy ovációban részesítette.

Fedák Sári és Szozer Ilonka. A Szigligeti-színház ma este zárja a szezon. A színház utolsó előadása nagy művészi szenzáció, igazi esemény lesz s bizonyára nagyon sokáig lesz emlékezetes is. Ma este együtt lép-

nek a nagyvárad színpadra *Szozer Ilonka és Fedák Sári*. A Gésákban fog együtt játszani a két művész. *Szozer Ilonka* Mimóza, *Fedák Sári* pedig Molly szerepét játssza. Az előadásnak nagy érdekessége még, hogy a jótékony-ságot szolgálja. A tiszta jövedelmet a városi gyermekokrház czéljára fordítják.

Szigligeti-Színház.

Polyószám 255.

Pótbérlét —.

Ma, kedden, 1902. június 17-én

utolsó előadás

Szozer Ilonka és Fedák Sári felléptével.

A gésák.

Operett.

SZERMELYEK:

Reginald Fairfax	— — —	Pintér Imre
Bronville	— — —	Dési Alfréd
Gunningham	— — —	Erdélyi Miklós
Stanley	— — —	Sik Rezső
Vun-Chi	— — —	Bérczi Gyula
Imári márk	— — —	Krasznay Andor
Mimóza	— — —	Szozer Ilonka
Molly Seamare	— — —	Fedák Sári
Juliette, francia leány	— — —	Eleméry Klára

Felémelt helyárrakkal.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

ZENE ES MŰVESZET.

Az ev. ref. leányinternátus zenevizsgálata.

A helybeli ev. ref. leánynevelő intézet növendékei vasárnap délután tartották zene és énekvizsgájukat nagy számban összegyülekezett intelligens közönség jelenlétében. A szép ünnepély sikere első sorban köszönhető az intézet fiatal, agilis igazgatónőjének *Gyarmathy* Kamillának és *Tucsek* Ferenczné zene-tanárnőnek, kik fáradságot nem kímélve tanították be a növendékeket az ének- és zeneszámokra. — A közreműködők közül Szabó Irén bájos csengő hangja keltett élénk fel-tűnést, Szemes Margit szavalatával, Oláh Mariska czimbalomjátékával ragadta a publikumot, míg Bolemann Erzsike, Pflug Agnes és Nyiri Eszter zongorajátékaal jeleskedtek. Az ünnepély végső pontja a Hamupipőke című két felvonásos opera volt, melyben az intézet összes növendékei részt vettek, a legnagyobb meglepedésére a közönségnek.

REGÉNY-CSARNOK

Tűzzel-vassal.

Irta: Stenklowicz Henrik.

21.

Igy érkeztek meg a vendégek, akikre nagy meglepetés várt. A ház belsejéről se vártak mást, mint amivel a külseje biztatott, ebben a föltevésükben azonban kellemesen csalódtak. Rosvan Ursu, aki már megbánta, hogy ide jöttek éjjeli szállásra, ámulva nézett szét a tágas előteremben. Két hatalmas kályhában jókora fahasábok égtek, s lángok piros fényt vetett a falakra, amelyeket teljesen elfödött a sok fegyver és allatbőr. Gazdagon aranyozott lószerszámok, csillogó pánczélók, drágakövek-

kel kirakott török drót-íngék, mindentféle fajta sisakok, amelyeken ezüstből volt a rostély, kápráztatták a vendégek szemét. A fal egy részét pajzsok takarták, amelyeket akkor már nem igen használtak a harcosok, lengyel lándzsák, görbe török kardok, hosszú, egyenes szabályák, dárdák és jatagánok, amelyeknek pengéje fényesen csillogott a tűz világában. A sarokban halommal hevert a sok drága róka-, farkas-, medve-, czoboly- és hermelinbőr, a hercegek szorgalmas és kitűnő vadász voltáról téve tanúságot. Sólímok és kányák gubbasztottak ezüst karikákon, akkori idők szokása szerint fontos segítői a vadászoknak. Aztán átmentek a vendégszobába, ahol szintén lobogó tűz fogadta őket. Itt még nagyobb volt a fényűzés, mint az előteremben. Drága függönyök takarták az ablakokat, a padozatot pedig csodás szép török szőnyegek. A szoba közepén gyaloglaltan dészakából összetakolt asztal állott, rajta azonban nehéz aranykupák és metszett velenzei üvegserlegek. A fal mellett kis asztalok állottak, amelyeknek bronz volt a lapja, rózsa-fából faragott kis székek, szekrényes órák, amelyeket a velenzeiektől raboltak el a törökök, a törököktől pedig a kozákok. Egyáltalában csupa ilyen rablott jószág töltötte meg a szobát, csupa drága, finom holmi, minden rend nélkül össze-vissza szórva, négy fal közé becsúfolva. Igazi kozák szokás szerint a finoman kiesztergályozott, bronzal kivert elefántcsont és ébenfa szekrények mellett gyaloglaltan fa-állvány díszelenedett, s a puha szőnyegekkel borított kerület oldalán formátlan fa-székek állottak. A kereveteken keleti szokás szerint párnák heverték, amelyeknek damaszt és brokát külseje alól a szalmatöltés zizegett elő. A sarokban összegyűgyölve feküdt a sok drága, csodás mintákkal kiszőtt szövet. Mindennek csak kis részét zsákmányolta becsületes háborúban a szerencsétlen Vassili herceg, a legtöbbet egy rabolták össze az unokaöcséi, amikor a Fekete-tenger felé tettek egy-egy mézszárlásban és gyujtogatásban gazdag kirándulást.

Skrzetuski volt az egyedüli a vendégek között, akit nem lepett meg ez a fényes berendezés, az oláh bojárnak azonban sehogysem ment a fejébe, hogy ezeknek a félig paraszt hercegeknek, akik ugyanolyan durva borjubőr csizmákban jártak, mint a cselédjeik, ilyen pompás a lakása. Longinus ur is nagyokat bámult, Lithvóniában sohsem látott még efféjét. A hercegek most a vendégszerető házigazda szerepében tetszelegtek maguknak, de oly ügyetlenül és olyan félszegen viselkedtek, hogy Skrzetuski folyton mosolygott rajtuk. Simon, a legöregebbik, ezt a beszédet intézte hozzájuk:

— Nagyon örülünk, hogy ti, nagyságos urak, elotogadtatok alázatos meghívásunkat. A mi házuk: a ti házatok, éreztétek magatokat otthon a szobákban.

Hangjában ugyan nem volt meg semmisen a szavainak az alázatosságából, de azért a mozdulataival is meg akarta mutatni, hogy milyen őszinte vendégszeretettel látják házukban Skrzetusiéket. Két kezét tehát csipőjére tette s kozák módra egész a földig meghajolt előttük. Testvérei persze utánózták, ők is a földig hajoltak s karban mondták:

— Üdvözljük a nagyságos urakat!

Az özvegy herceggasszony ezalatt a mellékszobába tuskolta Bobunt.

— Hallod-e te Bobun! Tartsd féken az indulataidat, s ne akarj mindenáron összetűzni azzal a Skrzetuskival! Láttam, hogy rossz szemmel nézel reá.

— Anyuskám, mondta a kozák, s megcsókolta az özvegy kezét; tágas a világ. Más uton járjon ő, ne az enyémen. Nem tudom róla, hogy kicsoda, de a kardomat megtánczoltatom a hátán, ha Helena körül ólálkodik!

— Te szerencsétlen fiu! Megörültél? Igen, tisztára megörültél! Hát tönkre akarsz mindannyiunkat tenni? Hiszen ez az ember a Visnoviecki katonája, kapitány, tekintélyes férfi, akit a herceg követül küldött a kúrához. Tudod-e, hogy mi történik, ha ebben a házban csak egy hajszála is megörbülne? Az történnék, hogy a felbőszült herceg ellentünk fordulna, kikérgetne innen, Helenát pedig Lubniebe vitelné! A herceggel szalissz szembe, ha Skrzetuskival kötsz ki. Azt akarod, hogy karóba huzzanak? Ha ez az ember Helena körül ólálkodik, hát csak

tegye — holnap ugys továbbmegy és aztán vége. Fékezd magadat, még egyszer mondom, ha pedig már a vesztedbe akarsz rohanni, akkor legalább minket kiméj és hagyd itt előbb ezt a házat!

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Baltik Frigyes püspök veszedelmében.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) Igen könnyen végzetessé válható szerencsétlenségről ad hírt tudósítónk. Baltik Frigyes püspök hintója ugyanis *Fehérkúton* felborult és a derék főpap a kerekek alá került. A köruton volt püspök sérülései jelentéktelenek.

Leleplezett ópium-szívó klub.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) Az elegáns London west endi negyedében felfedezték az ópium-szívó klubot, melynek titkos termeiben egész orgiákat rendeztek éjszakánként a fashionable társaság gavallérai. A legledérbibb társaság verődött össze itt minden éjjel, a raffináltan összeválogatott kéjelgések — *shoking ball*, mint bizalmasan nevezték — a legbujább orgiákká fejlődtek. Jártak a klubba előkelő ifjak, gazdag tisztok sőt családapák, is, a kik ittak, játszottak, szerelmeskedtek és — ópiumot szívtak. Bejutni a helyiségbe csak ismerős segélyével volt lehetséges, a ki a new-boud-streeti dohányüzletlen keresztül vezette be a vendéget. Tegnap végre sikerült egy detektívnek véletlen szerencse folytán a titkos termekbe társaival egyetemben bejutni. A hivatlan vendégek gárdája szétugrasztotta a társaságot, kik közül azonban egy sem menekülhetett. A detektívek lefoglaltak a baccarat- s a roulete-bankot, a melyekben 27.000 font sterling volt. A férfi vendégek neveit összeirták, többeket letartóztattak, a nőket pedig kocsiba ültették s elvitték a rendőrségre. A nagy szenzációt roppant titokban tartja a rendőrség, mert nem akarja a koronázás küszöbén ilyen csunya afférral beszenyezni az ünnepi hangulatot.

A búrok fegyverletétele.

Pretória, június 15. Eddig 16.500 búr adta meg magát. (M. T. I.)

Agyonlőtt földbirtokos.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) Lippáról jelenti tudósítónk, hogy tegnap este *Schaeffer* Albin földbirtokost midőn nejevel s tisztartójával vacsorázott az ablakon keresztül agyonlőtték. A tett elkövetésével a nemrégiben elbocsájtott kocsist gyanítják.

Az új porosz vasúti miniszter.

Berlin, június 16. A lapok jelentése szerint a visszavonuló Thielén helyébe Budde tábornokot fogják vasúti miniszterre kinevezni. (M. T. I.)

Cserebogár Jóska gyilkosa meghalt.

Nagy-Enyed, június 16. Gottlieb, a pestvidéki kir. törvényszék által gyilkos-

ság miatt elítélt fegyencz, aki «Cserebogár Jóska» budapesti házalót két év előtt megölte, kirabolta és megfőzte, a nagyenyedi fegyházból az éjjel szökni akart. Az őrség észrevette és magánzárkába helyezte, a hol Gottlieb mérget vett és reggelre meghalt. (M. T. I.)

Az angol király betegsége.

London, jun. 16. Hír szerint a király gyöngékedése egészen jelentéktelen. A tegnapi nap folyamán már észrevehetően javult az állapota. (M. T. I.)

A bécsi kath. legényegylet jubileuma.

Bécs, jun. 16. A katolikus legényegylet tegnap ünnepelte fenállásának 50 éves jubileumát. Az ünnepségen képviselve voltak Magyarország és egész Ausztria legényegyletelei azonkívül voltak ott londoni, párisi, brüsszeli, stockholmi, berlini, müncheni, kölni és a világ más városaiból való vendégek. Az ünnepi istentisztelet után az egyesület a Musikverein nagytermében diszgyűlést tartott, a melyen jelen volt Lipót Szalvátor főherceg Gruscha biboros herceg-érsek, Talliáni pápai nunczius és más előkelőségek. A gyűlésről üdvözlő táviratot küldtek a királynak és a pápának, Gruscha biboros beszédet mondott, a melyben a katolikus legényegylet alapítását és egész Ausztriában való elterjedését méltatta. A gyűlést a király és a pápa éltetésével rekesztették be. (M. T. I.)

A modern Nagy Károly.

Aachen, jun. 16. A német császár június 19-én ideérkezik. A város kapuja előtt, mint hajdan Nagy Károly, lóra fog ülő és középkori jelmezekbe öltözött heroldok kíséretében a városon át fog lovagolni. A városházán a városi tanácsosok nagy pompával fogadják és császári bort fog inni Nagy Károly kürtjéből, melyet most is Aachenben őriznek. (M. T. I.)

A porta Bulgária ellen.

Pétervár, június 16. Az itteni török nagykövet tiltakozott az orosz külügyminiszternél ama terv ellen, hogy Bulgária szeptember havában, II. Sándor czár szobrának Szófiában való leleplezése alkalmával királlyággá proklamáltassék. A porta azzal fenyegetődzik, hogy a berlini szerződés szignatárius hatalmaikhoz fog fordulni és ezeket intervenczióra fogja felhívni. (M. T. I.)

Egy ex-miniszterelnök megrendszabályozása.

Róma, június 16. Pellone tábornokot volt miniszterelnököt, a ki a szenátusban nemrégiben összetűzött Gioletti belügyminiszterrel, nyugdíjazták. Gioletti azzal fenyegetődött, hogy lemond, ha elégtételt nem kap. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Zárlat egy községre. Rózsa falva községben a sertésvész fellépett. A tenkei főszolgabíró a községre elrendelte a zárlatot.

Gazdasági kiállítás Nagy-Szalontán.

Szép ünnepség folyt le vasárnap Nagy-Szalontán. A gazdák ünnepe volt ez a nap, melyet a biharmegyei gazdasági egyesület és a szalontai gazdakör a földmívelésügyi miniszter támogatásával már kora tavasztól fogva nagy körültekintéssel, kitartó ügybuzgalommal készítette elő.

Gazdasági iskola felavatás.

Az ünnepély reggel fél 9 órakor a »Nagy-szalontai önálló gazdasági ismétlő iskola« felavatásával kezdődött meg. E célra a kormány gróf Tisza Istvánt bízta meg képviselével, ki azonban közbejött fontos okok miatt e tisztet nem teljesíthetvén, helyette Sipos Orbán tanfelügyelő jelent meg, mint a kormány képviselője. Ott voltak még: Szunyogh Péter alispán, Pókay Dezső állattenyésztési felügyelő, Wertheimstein Alfréd, a lótenyésztési bizottság elnöke továbbá a szatmári állami ménstépa felügyelője, Telegdy József, orsz. gyűl. képviselő, a vármegyei gazdasági egyesület alelnöke, Weingärtner Andor, egyleti titkár, több vármegyei notabilitás, valamint a szalontai gazdakör, képviselőtestület és előjáróság kiküldöttjei.

A gazdasági ismétlő iskola növendékei a »Szózat« elnevezésűt nyitották meg a felavatási ünnepélyt.

Ezután Csorvássy István iskolaszéki elnök kifejtette a már egy év óta fennállott, de még eddig fel nem avatott gazdasági iskola célját és rendeltetését. Fölkérte a kormány képviselőjében megjelent Sipos Orbán biharmegyei tanfelügyelőt, hogy az iskolát avassa föl.

Sipos Orbán tanfelügyelő elmondta az iskola történetét keletkezésétől máig. Szép beszédben fejtegette annak üdvös voltát. Beszéde végén az iskolát ünnepélyesen felavatta.

Ezután Erdélyi Gyula nagyszalontai főjegyző a kormány képviselője előtt Nagyszalonta város nevében megköszönte a közoktatási miniszter szives figyelmét, köszönetet mondva a biharmegyei gazdasági egyesületnek a belső berendezést illetőleg adott utmutatásért, ugyancsak Sipos Orbán tanfelügyelőnek azon megleget érdeklődésért, melylyel az intézet létesítését s életképességét a közoktatási miniszteriumnál előmozdítani szives volt.

A felavatási ünnepélyt — mely óriási közönség jelenlétében folyt le — az intézet növendékei a Hymnus eléneklésével zárták be.

Az állatkiállítás.

A kiállítást Telegdy József orsz. képv. a megyei gazdasági egyesület alelnöke, magvas szép beszéd kíséretében pontban 10 órakor nyitotta meg.

Kiállított jószágokért díjakat nyertek a következő gazdák:

I. rész. Magyarfajta szarvasmarha.

I-ső alosztály: Borjas tehének. I-ső díj 150 korona állami díj. Nyertes K. Szücs János, Komádi. 2-ik díj 100 korona állami díj. Nyertes T. Balogh Lajos Szalonta.

II. alosztály 1 éves felüli üszők. 1-ső díj 80. korona állami díj. Nyertes Saji Lajos Szalonta. 2-ik díj 60 korona állami díj. Nyertes Köteles József Tenke.

III. alosztály 2 éven aluli üszők: 1-ső díj: 60 korona állami díj. Nyertes Vig Mihály Szalonta. 2-ik díj: 50 korona állami díj. Nyertes Bereczky Imre Szalonta.

IV. alosztály. Bikák: Díj ki nem adatott, mert az egyesek által kiállítottak nem voltak arra alkalmasak. Nagyszalonta város és néhány uradalom, kiállított bikáért elismerő díszoklevelet nyertek.

II. Csoport: Ló.

I-ső alosztály csikós kanczák: 1-ső díj 100 korona állami díj. Nyertes Képiró Sándor Sarkad. 2-ik díj 80 korona egyleti díj. Nyertes Frázi Ferencz Okány.

II-ik alosztály 3—4 éves kancza csikók: 1-ső díj 80 korona állami díj. Nyertes Katona András

Csökmő. 2-ik díj 60 korona egyleti díj. Nyertes Nagy József Szalonta.

III-ik alosztály 2 éves kancza csikók: 1-ső díj 50 korona állami díj. Nyertes Jámbor István Szalonta. 2-ik díj 30 korona egyleti díj. Nyertes Irázi Ferencz Okány.

IV-ik alosztály 1 éves kancza csikók: 1-ső díj 40 korona állami díj. Nyertes Balogh László Sarkad. 2-ik díj 30 korona egyleti díj. Nyertes Irázi Ferencz Okány.

A kiállítás befejezése után a jelenlevők megtekintették a Kemény-testvérek óriási, modern berendezésű baromfi-telepét. A házigazdátulajdonosok pompás villásreggelivel vendégelték meg a jelenvoltakat, akik között egy németországi nagykereskedő is volt Lühneburgból, aki a telep megvétele végett jött Nagyszalontára.

Bankett a vasúti vendéglőben.

Délután két órakor bankett volt a szalontai vasúti vendéglőben. A banketten többen mit kétszázan vettek részt.

Az első tószót a kormány képviselője Sipos Orbán tanfelügyelő mondotta a királynak. Beszédét a közönség állva hallgatta végig. Utánna Kornstein Hermann, majd Márkus László dr. nagyváradai ügyvéd és Böszörményi Lajos nagyszalontai ev. ref. lelkész emeltek poharat.

A bankett után délután 4 órakor lövésny volt a szalontai és vidéki gazdák részére.

Táncmulatság.

A gyönyörűen sikerült ünnep befejezéséül a vasúti vendéglő udvarán táncmulatság volt. A mulatságnak 300 korona jövedelme volt.

Itt jegyezzük meg, hogy a kiállítás napján, mit a gazdaközönség igazi ünnepén egész Nagyszalonta város lobogódiszt öltött.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde

	Budapest, június 16.
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasút	—
Rimamuzsnói	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Balgótarján	—
Wagon-kölcsön	—

Határdíjak.

	Budapest, június 16.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, adq.	96

Hivatalos árfolyások

a budapesti áru- és értéktőzszen 1902 június 16-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.60
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,7%	119.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 3,7%	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1870-ből	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavón-földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyaraló-sorsjegyek-kölcsön	206.—
Fizesszályozás és sorsjegyek kölcsön	103.—
Osztrák járadék papírban	101.80
Osztrák járadék ezüstben	101.80
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	99.70
Osztrák államsorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	15.90
Magyar hitelbankrészvény	703.75
Osztrák hitelintézet részvény	699.25
Páris tőzsde	95.25
30 frankos arany (Napoleon d'or)	1.06
Németbirodalmi márká	117.32
London vista	240.27
30 márkás arany	23.46

SZERKESZTOI POSTA.

R. J. Helyben. Kinizsy Pál születési helyét teljes biztossággal a történetbuvárok még nem képesek kimutatni. Az a konjunktura, mintha Biharmegyében született volna, *alap nélkül*, ezt a nézetet Buday Ferencz hirdette először az 6 Polgári Lexikonában arra támaszkodván — 6 maga debreczeni tanár volt, — hogy volt e megyében egy Kenéz falu és hogy Kinizsy biharmegyei főispán volt. A legvalószínűbbnek találjuk azt a véleményt, mely Nagy-Vázsonyt tartja a híres molnárfiu szülőhelyének. Különbözik Kinizsyról ép most jelent meg Budapesten Rudnyánszky Gyula tollából egy tanulmány »K. P. élete és hőstettei« czimen Nagy Sándor könyvnyomdájában.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Értesítés.

Van szerencsém a közönség szives tudomására hozni, miszerint hosszú évek óta a **férfi ruha szabászat** legelőkelőbb ízlését gyakorolva, szabó üzletemet *Olaszi, Fő-utca Széchenyi szállodába helyeztem át*, hol a legfinomabb angol és francia szövetekből elegáns és a legmagasabb kiválalmaknak megfelelő

férfi öltönyöket és felöltöket

jutányos árban készítek.

Amidőn a nagyérdemű közönség nagybecsű bizalmáért esedezem, a toki ismeretes, pontos és jutányos kiszolgálást előre biztosítva, pártfogást kér

tisztelettel

Tauth József,

183

férfi szabó.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körút 21. szám.

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyrad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindenmü alakításokat és javítást elvállal.

Telephon 409. szám. 150

Hatóságilag engedélyezett

Nagy Végeladás

üzlet felosztás végett

Kárpáti Miklós divatáruházában

Nagyváradon, Zöldfa-utca.

Teljes végeladásra kerül az egész raktár.

Ruha kelmék, Ruhaselymek, Kartonok, Selyembatiszlok, Himzett batiszlok, Vásznak, Asztalneműek, Kanavászok, Ágyhuzatok, Fügönyök, Ágyterítők, Szőnyegek, Napernyők, Esőernyők, Női és Uri kész fehéreneműek, az összes rövidáru cikkek és még

Több ezer finom divatos cikkek.

Lapunk kiadóhivatala útján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRÓK** gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden remekíró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY
A MAGYAR REMEKIRÓK
MEGRENDŐINEK.

Shakespere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekírók-nak

A Magyar Remekírók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekírók 3 koronás (Shakespere színművel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg a Rendelő-lap útján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a „TISZÁNTUL” kiadóhivatalához.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekírók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, díszes vászonnézetben

220 korona.

Ezekon kívül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIRÓK** könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleki László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczoköltészet.

RENDELŐ-LAP.

A „TISZÁNTUL” kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

- a) A «Magyar Remekírók» 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
b) A «Magyar Remekírók» és Shakespere műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
c) A «Magyar Remekírók» és Shakespere műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekírók» Shakespere nélkül 220 koronáért, fizetendő 3 koronás havi részletekben.

A nem kivárt módosított tartalom

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félévenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll a portóköltség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszélni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakás és kelet:

Név és állás:

Olvasható aláírást kérünk.